

Partilovnemnda
Postboks 14
6801 FØRDE

Miljøpartiet De Grønne
v/økonomiansvarlig Jarle Fagerheim
Skippergata 33
0154 OSLO

Oslo, 4. september 2013

Tolkningsuttalelse vedr. Miljøpartiet De Grønnes låneordning ved valget i 2013

Det vises til e-post av 2. september 2013 fra Miljøpartiet de Grønnes (MDG) hovedorganisasjons økonomiansvarlige, Jarle Fagerheim. I e-posten blir det redegjort for en låneordning partiet har hatt i forbindelse med valget i 2013 og partiets vurdering av denne sett i lys av bestemmelsene i partiloven § 18 fjerde ledd om innberetning av bidrag mottatt i valgkampperioden.

Bakgrunnen for redegjøringen var at Partilovnemnda (PLN) 2. september 2013 mottok en forespørsel fra Dagbladet som stilte flere spørsmål vedrørende låneordningen. Nemnda henvendte seg i etterkant av denne henvendelsen til MDG som ble bedt om å komme med en orientering rundt det aktuelle forholdet.

MDG bekrefter at partiets hovedorganisasjon har en låneordning som har medført at den nasjonale partiorganisasjonen i 2013 har lånt til sammen 1 million kroner av egne lokalavdelinger, tillitsvalgte og medlemmer. Totalt er det 32 långivere. 22 av lånegiverne har lånt ut beløp på 10 000 kroner eller mer. Alle har undertegnet en låneavtale med partiet – ”Låneavtale Valg 2013” – som identifiserer lånegiver og beløp. Betingelsene spesifiseres under punkt 2 der det heter at ”lånet er ment som delfinansiering av Miljøpartiet de Grønnes valgkamp foran stortingsvalget 2013. Pengene skal gå uavkortet til valgkamprelaterte investeringer og drift”.

Videre blir det i avtalen knyttet betingelser til ettergivelse og nedbetaling basert på partiets oppslutning ved stortingsvalget i 2013:

”Dersom partiet oppnår 1,3 % eller mer som landsdekkende valgresultat skal lånet tilbakebetales i sin helhet. Om Miljøpartiet De Grønne oppnår mellom 0,8 % og 1,3 %, ettergis halve lånet. Hvis Miljøpartiet De Grønne oppnår mindre en 0,8 % oppslutning i valget ettergis hele lånet. Påløpte renter ettergis ikke”.

Adresse:
Partilovnemnda
Postboks 14
6801 FØRDE

Kontaktperson:
Tor Henriksen
Tlf. 22 00 37 60
Mob. 992 93 988

E-post:
fmoatoh@fylkesmannen.no

I tillegg inneholder avtalen bestemmelser om rentesatser og dato for innfrielse, som er 31. desember 2014.

Det følger av partiloven § 18 fjerde ledd har ”alle partier og partiledde i valgår plikt til særskilt å innberette bidrag over 10 000 kroner som er mottatt i perioden 1. januar til og med fredag før valgdag. Innberetningen skal skje innen fire uker etter at bidraget er mottatt”.

Hva som menes med bidrag er nærmere regulert i § 19 tredje ledd første punktum:

”Med bidrag menes pengebidrag og verdien av varer, tjenester og andre tilsvarende ytelser som er mottatt vederlagsfritt eller til underpris”.

Partiloven ble endret ved lov 1. februar 2013 nr. 6. I forarbeidene til endringsloven, Prop. 140 L (2011-12) s. 52 venstre kolonne, framheves det at forslaget i høringsnotatet om å innføre en spesifikk innrapportering av bidrag mottatt i en definert valgkampperiode, bygger på prinsippet om at alle innrapporteringspliktige forhold skal være offentlige før valgdagen. Offentligheten skal altså være kjent med denne informasjonen når den er mest aktuell, og ikke som tilfellet var forut for lovendringene – der det ikke eksisterte en særskilt løpende rapporteringsplikt for valgkampbidrag – som en del av den årlige beretningen for forutgående regnskapsår. Valgkampbidragene mottatt i forbindelse med valget i 2013 og som overstiger terskelverdien i § 18 fjerde ledd første punktum, skal rapporteres til Statistisk sentralbyrå (SSB) som er databehandler og offentliggjør disse fortløpende på nettstedet www.partifinansiering.no/vkb2013/.

MDG har ikke rapportert for offentliggjøring noen av de låneopptak som overstiger 10 000 kroner for valget i 2013. Dette har i følge partiet bakgrunn i to forhold:

For det første vises det til at lånene bokføres fortløpende som gjeld i partiets regnskaper, og først når det endelige valgresultatet er kjent bokføres ettergivning av gjeld i henhold til betingelsene i låneavtalen som eventuelle gavebidrag til partiet.

For det andre tolker partiet partiloven dit hen at lån ikke generelt er rapporteringspliktige utover plikten til å rapportere balanse pr. 31.12 – som en del av den ordinære årlige regnskapsrapporteringen. Partiet sier videre at ”vi ser at vårt låneopptak kan definerast som ei (finansiell) yting til underpris, jf. § 19-3, men i så fall må òg unntaket for ytingar ”som ikke er en del av bidragsyters inntektsgrunnlag” gjelda”.

Partiet har vurdert at de kun skal rapportere eventuell ettergivning av lån som en følge av låneordningen. Da størrelsen er betinget av valgresultatet, mener partiet at denne rapporteringen vil falle utenfor tidsperioden definert i § 18 fjerde ledd.

Partilovnemnda har etter partiloven § 24 annet ledd bokstav a myndighet til å ”tolke reglene i denne loven og i forskrift gitt med hjemmel i loven”. Etter nemndas vurdering faller alle de 22 innlånene som overstiger 10 000 kroner og som er gitt av tillitsvalgte og medlemmer som enkeltpersoner – og eventuelt andre støttespillere – inn under definisjonen i § 18 fjerde ledd, jf. § 19 tredje ledd. Lånene er alle gitt på det vilkår at hele lånet, ved dårlig valg, må ettergis av kreditor. Det er følgelig tale om et latent pengebidrag. Det må være situasjonen på det

tidspunktet lånet ble gitt, som må være avgjørende, og ikke situasjonen per i dag, der nemnda legger til grunn at meningsmålinger tilsier at kreditorene vil ha stor mulighet for å få sine penger tilbake. Dette vil også være mest i samsvar med et av lovens hovedformål, som er å sikre åpenhet under en valgkamp om hvem som finansierer politiske partier. De som tar en risiko til støtte for MGD – ved å låne ut penger de kanskje ikke vil få tilbake – er åpenbart økonomiske støttespillere for partiet, og følgelig bør deres identitet være kjent for allmennheten.

Det vises dessuten til Prop 140 L (2011-12) s. 56 hvor heter at departementet ved omtalen av regnskapsstandarden for ideelle organisasjoner legger til grunn ”at lån og kredittar på andre vilkår enn marknadsbestemte, blir rekna som rapporteringspliktige bidrag”.

I Prop. 140 L (2011-12) s. 55 venstre kolonne siteres Fremskrittspartiets høringsuttalelse til departementets høringsnotat i anledning lovendringen. FrP framhevet som en innvending mot innføringen av en spesifikk rapportering av valgkampbidrag i en definert tidsperiode, at ’bestemmelsen kan (..) svært lett omgås ved at det avtales mellom giver og mottaker at gavene overføres etter valget”.

Partilovnemnda har ikke noe som helst grunnlag for å si at låneordningen MDG har opprettet er et forsøk på omgåelse av lovens bestemmelser om åpenhet om bidragsgiveres identitet. Konsekvensene er like fullt at bidragsytternes identitet ikke offentliggjøres i samsvar med § 18 fjerde ledd. Det er etter nemndas syn viktig at loven tolkes slik at hensikten bak lovens bestemmelser oppfylles.

De låneavtalene som er inngått med egne partiorganisasjoner på lokalt eller regionalt nivå, er derimot å betrakte som interne overføringer innad i organisasjonen og skal kun inngå som en del av den ordinære regnskapsrapporteringen for regnskapsåret 2013.

MDGs henvisning til unntaket i § 19 tredje ledd om at de lånene som er gitt ikke kommer fra rettssubjekt som har utlån som del av sitt ”inntektsgrunnlag”, kan ikke føre fram. Dette unntaket er spesifikt knyttet til ytelser i form av dugnadsarbeid eller utlån av lokaler og gjenstander.

Nemndas konklusjon er dette: at Miljøpartiet De Grønne snarest bør rapportere de aktuelle bidragene til SSB i samsvar med partiloven § 18 fjerde ledd. Siste frist for rapportering ved årets valg vil være fredag 6. september 2013.

Uttalelsen er enstemmig, og avgis etter at et utkast til uttalelse har vært på e-postsirkulasjon blant alle nemndas medlemmer.

For Partilovnemnda

Tor Henriksen

sekretariatsleder